

## REZIDBA MALINE

Izdanak maline živi dve godine. U prvoj godini raste i dostiže svoju punu visinu, a u drugoj godini iz pupoljaka se obrazuju rodne grančice koje donose rod a zatim čitav izdanak uginu. U višegodišnjem zasadu maline čiji koren svake godine stvara veliki broj izdanaka, obavlja se ;

- rezidba na rod(u proleće)
- 
- rezidba na zeleno (tokom vegetacije)
- rezidba posle berbe

Rezidba na rod se vrši u drugoj godini života izdanaka maline i to kada prođe opasnost od pojave mrazeva. Uklanjanju se svi slabi ili prebujni izdanci; polomljeni ili bolesni; izdanci sa lošim ili bolesnim pupoljcima.

Takvi izdanci se uklanjaju do zemlje, bez ostavljanja imalo nadzemnog dela. Odabrani izdanci, izdanci umerene bujnosti, zdravi, sa dobro razvijenim pupoljcima vezuju se za naslon-žicu koja je predhodno dotegnuta i popravljena, i to u nizu pravljenjem omči oko lastara od početnog stuba do zadnjeg u redu., a ne pojedinačno svaki lastar. Cilj je da se postigne što veća stabilnost i što bolje korišćenje sunčeve svetlosti. Ostavlja se 5-6 lastara na jedan dužni metar.

Vršno prekraćivanje izdanaka obavlja se krajem aprila i to na dva pupoljka iznad poslednjeg reda žice. Tako će rodne grane pod opterećenjem roda držati ravnotežu te neće doći do lomljenja lastara, što se može desiti ako ostavimo više pupoljaka iznad žice. Rez treba biti obavezno kos i okrenut na suprotnu stranu od vrha pupoljka.

Rano proređivanje i vezivanje izdanaka za žicu nije preporučivo. To se pre svega odnosi na ravnice i terene izložene vetru jer može doći do oštećenja pupoljaka usled pojave niskih temperatura koje mogu biti uzrok slabe rodnosti.

Posle završetka berbe dvogodišnji izdanci, odnosno izdanci koji su dali rod, uklanjaju se iz malinjaka rezidbom do zemlje.

Ako u to vreme vladaju velike žege, što je često slučaj, odsečeni izdanci se ostavljaju nekoliko dana u redu da uvenu i prave hlad mladim lastarima koji tek rastu. Bez dugog čekanja, po mogućstvu po oblačnom vremenu, odsečeni lastari pažljivo se izvlače iz reda, iznose iz malinjaka, spaljuju. Time se obezbeđuje dovoljno svetlosti i hranljivog prostora za porast novih izdanaka a što je još značajnije time se uništavaju značajni izvori prouzrokovaca bolesti i štetočina.

Zelena rezidba podrazumeva uklanjanje svih mladih izdanaka maline. Obavlja se od početka vegetacije, kada mladi izdanci nisu veći od 10-15 cm. To se čini u više navrata otprilike do sredine maja, a ako se malinjak navodnjava zakidanje mladara se može obavljati i do kraja maja.

Mladari se uklanjaju do zemlje, čime se postiže bolje osunčavanje i provetravanje malinjaka, lakša borba protiv bolesti i štetočina, nesmetan porast plodova i lakša berba. Izdanci koji su nikli od maja do juna su umereno bujni sa zdravim pupoljcima i relativno otporni na izmrzavanje

.Mladi izdanci crvene maline ne smeju se skraćivati u toku prve vegetacije, jer bi to podstaklo porast velikog broja slabih izdanaka, koji su osetljivi prema mrazovima.

Napred navedeni postupci se ponavljaju do kraja eksploatacije malinjaka uz primenu svih drugih agrotehničkih mera.

Dipl.ing Radmila Čalić

## Prvo prolethnje prskanje voća

Prvo prolethnje prskanje voća je borba protiv štetnih insekata, koji prezimljavaju u različitim stadijumima na voćkama.

Da bi sprečili njihov negativan uticaj, pri kretanju vegetacije, moramo odraditi preventivno prskanje stabala, naročito onih starijih i zapuštenih.

Pre tretiranja zasada, potrebno je izvršiti čitav niz radova u voćnjaku koji olakšavaju proces prskanja i povećavaju njegov efekat.

Od pripremnih radova, najvažniji su sledeći:

- orezivanje i proređivanje krune voćki, kde treba ukloniti i uništiti polomljene i suve grane, mumificirane plodove, kao i stabla,
- u zapuštenim i starim voćnjacima, potrebno je sastrugati stare i ispucale kore, očistiti stabla od lišaja i mahovina, koji predstavljaju veliku prepreku za uspešno delovanje sredstava na insekte koji prezimljavaju na stablu, naročito štitaste vaši

Prskanje treba da bude, temeljno kupanje voćaka. Mlaz tečnosti treba da zahvati čitavu voćku, od najtananijih grančica na kojima se nalaze jaja mnogih štetočina, ( biljne vašu, grinje, lisne buve, jabukin smotavac i dr...). takođe, mlaz tečnosti treba da bude pod obređenim , stalnim pritiskom , kako bi sredstvo dospelo u pazuhe pupoljaka i sve pukotine i neravnine kore. Prskanje treba vršiti po relativno tihom vremenu i na temperaturi vazduha iznad 5° C, i može se obavljati sve do bubrenja pupoljaka ( do roze pupoljka ). U novije vreme, dobro bi bilo da se odradi u toku mirovanja vegetacije jedno do dva plava prskanja ( Bordovska čorba, Plavi kamen, Kuproksan i sl preparati ).

To su preventivna prskanja protiv sledećih bolesti na koštičavom voću:

Kovrdžavost lista breskve, Rogač šljive, Čađava krastavost

Rešetavost lista koštičavog voća, Bakteriozna plamenjača.

Pred kretanje vegetacije preporučljivo je prskanje mineralnim uljima. Kod nas se mogu nabaviti Crveno ulje, koje se koristi u koncentraciji 3%, Belo ulje 3-4% uz dodatak preparata na bazi Bakra (Bordovska čorba, Plavi kamen, Kuproksan i sl preparati ), Dast oil u koncentraciji 0.3%.

Pri korišćenju ovih preparata neophodno je pridržavati se uputstva koje preporučuje proizvođač, a naročito o koncentraciji primene. Treba preduzeti sve neophodne mere predostrođnosti pri tretiranju i posle tretiranja, vodeći računa o zdravlju ljudi i domaćih životinja.

Prskanje pred kretanje vegetacije doprinosi zaštiti sledećih vrsta štetočina:

Biljne vaši, Štitaste vaši, Kruškine buve, Cvetojed jabuke, Moljac jabuke

Moljac šljive, Smotavac pokožice ploda, Smotavac ruže,

Crveni smotavac pupoljaka, Smotavac pupoljaka šljive, Kukavičje suze

Mali mrazovac,..

Prskanje doprinosi i regulaciji populacije raznih vrsta grinja, koje prezime na voćkama u stadijumuzimskih jaja i odraslih ženki.

## Faktori koji utiču na polnu zrelost nazimica

Mnoga ispitivanja sasvim jasno su pokazala da nivo i kvalitet ishrane nazimaca tokom perioda odgoja utiču na starost kod pojave puberteta. Istraživanja su pokazala da ishrana nazimaca od 20 do 100 kg telesne mase, preko svog efekta na telesnu masu i debljinu leđne slanine može uticati na njihovu starost kod pojave puberteta. Ustanovljeno je da nazimice hranjene obrocima sa nižim sadržajem energije, kasnije polno sazrevaju od nazimica hranjenih obrocima sa povećanim sadržajem energije. Manji nedostatak proteina ili debalans amino-kiselina nekog sastava u obroku, nema značajnijeg uticaja na starost nazimica kod pojave puberteta. Ako je sadržaj proteina znatno smanjen ili ako je debalans u sadržaju amino-kiselina povećan ili ako ishrana takvim obrocima traje duže, dolazi do znatnog odlaganja pojave puberteta kod nazimaca.

Nazimice sa većim intenzitetom porasta i debljom leđnom slaninom, postižu pubertet znatno ranije. Davno je uočeno da nazimice oprasene u jesen, postižu pubertet znatno ranije od nazimica rođenih u proleće. Prosečna starost nazimica kod pojave puberteta rođenih u jesen iznosi 220 dana, a rođenih u proleće 237 dana. Ovaj fenomen se povezuje sa uticajem različitog trajanja dnevnog foto-perioda u sezoni kada nazimice postižu pubertet. Prodaužavanje trajanja dnevnog fotoperioda stimuliše proces polnog sazrevanja. Intenzitet svetlosti, pored trajanja dnevnog osvetljenja, snažno deluje na proces polnog sazrevanja, odnosno na starost nazimica kod pojave puberteta. Optimalan intenzitet svetlosti za nazimice je kao u dobro osvetljenoj sobi, za vreme sunčanog dana. Suviše dugotrajno jako osvetljavanje preko 12 h koje se događa tokom letnjih meseci, odlaže pojavu puberteta kod nazimaca.

Izlaganje pubertetskih nazimaca punom kontaktu sa polno zrelim nerastom značajno smanjuje i sinhronizuje starost kod pojave puberteta. Najbolji efekat stimulacije se postiže kada su nazimice stare 160 do 180 dana, pri čemu se melezi mogu početi stimulisati oko 15 dana ranije od nazimica čistih rasa.

Važno je da se stimulacija izvodi potpunim kontaktom sa polno nezrelim nerastom oko 30 do 40 minuta dnevno. Ranija pojava pubertetskog estrusa se može izazvati a ako se nazimice izlože punom kontaktu sa ostalim krmačama.

Takođe broj nazimaca u grupi ima uticaja na pojavu puberteta. Veći broj nazimica u grupi (20 do 30) smanjuje njihovu starost kod pojave puberteta. U ovom slučaju značajnija je površina boksa po jednom grlu. Kada je raspoloživa površina boksa iznosila 1.2 ili 3 m<sup>2</sup> po nazimici vrednosti otkrivenih pubertetskih estrusa je iznosila 75%, 88% pa i 100%. Koncentracija amonijaka, vodonik sulfida ili prašine, kao i visoke temperature mogu značajno modifikovati strost nazimica kod pojave puberteta. Veća količina amonijakla neutrališe mirisne materije nerastova što produžava proces polnog sazrevanja. Primena hormona (npr. gonadotropina) vrlo rano izaziva sinhronizovanu pojavu prvog pubertetskog estrusa kod nazimica. Najbolji rezultati u pogledu izazivanja pojave sinhronizovanog estrusa, kao i u pogledu procenta prašenja i veličine legla, postižu se kada se tretiraju nazimice stare 165 do 180 dana.

**Ono što je za proizvođače veoma važno a što se često čini, je da ne gaje nazimice u tovnim uslovima, jer to ne mogu biti dobre priplodne životinje.**

## **UREDBE MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE U OBLASTI STOČARSKE PROIZVODNJE**

- Premija za mleko: isplaćivaće se po litru isporučenog mleka u iznosu od 1 dinar kvartalno, za mleko čiji kvalitet odgovara pravilniku o kvalitetu mleka.

Da bi podnosilac ostvario pravo, potrebno je da preda 2500 L mleka po kvartalu, odnosno ,dnevno 27,7 L po korisniku premije.

- Genetsko unapređenje stočarstva: podsticajna sredstva daju se u iznosu od 12.000 dinara za kvalitetne krave, 2.000 dinara za kvalitetne ovce i koze 2.000 dinara za kvalitetne krmače.

Da bi podnosilac ostvario pravo na subvenciju, odnosno podsticaj, potrebno je da ima najmanje 4 grla umatičenih krava, a najviše 100,

ili najmanje 3 umatičene krave a najviše 100 za marginalna područja .

Za kvalitetne krmače, minimum je 20, a maksimum 100 grla.

Za kvalitetne ovce i koze, minimum je 30 odnosno 10, a maksimum 100 grla.

Sva grla moraju imati poznato i kontrolisano poreklo, tj. Pedigre.

- Nabavka osnovnog stada: po osnovu ove uredbe, ministarstvo subvencionise nabavku Osnovnog stada u govedarstvu, ovčarstvu i kozarstvu u procentu od 40 i 50% bespovratnih sredstava.
- Unapređenje kvaliteta mleka: oprema za mužu, distribucija i skladištenje mleka ( muzilice, kompletni linijski sistemi muže, izmuzišta i laktofrizi) u procentu od 40-50% bespovratnih sredstava.
- Izgradnja svremenih objekata za smeštaj životinja ( goveda, ovaca i koza) od 40-50% bespovratnih sredstava
- Izgradnja objekata za smeštaj stočne hrane (silaze i senjaci) - 40-50% bespovratnih sredstava.
- Oprema za farme (automatske pojilice, automatske hranilice za davanje koncentrovanih hraniva) - 40-50% bespovratnih sredstava.
- Mehanizacija za pripremu i distribuciju stočne hrane na gazdinstvu (kosačice, prevrtači sena, balirke i miks prikolica) - 40-50% bespovratnih sredstava.
- Investicije u objekte za manipulaciju, odlaganje i tretiranje stajnjaka, u % od 40 do 50% bespovratnih sredstava, kao i sve ostale uredbe koje kvalitetno i kvantitetno utiču na proizvodnju mleka.
- Uredba o raspodeli i korišćenju podsticajnih sredstava za očuvanje i održivo korišćenje genetičkih resursa domaćih životinja.

PREPORUKA SORTIMENTA HIBRIDA KUKURUZA NA OSNOVU REZULTATA  
OGLEDA

<b>ZP-HIBRID</b>	<b>NS HIBRIBI</b>	<b>AGS HIBRID</b>	<b>PIONEER HIBRID</b>
ZP-341	NS-300	AGS-4	R92 FAO250
ZP-360	NS-3014	AGS-500	A24 FAO340
ZP-42A	NS-444 ULTRA	AGS-730	STIRA FAO350
ZP-434	NS-4015	AGS-83A	M34 FAO380
ZP-505 VLADA	NS-501		KOLOMBA FAO420
ZP-544	NS-540		B08 FAO450
ZP-578	NS-5043		P12 FAO510
ZP-599	NS-510		K67 FAO530
ZP-633	NS-5010		Y54 FAO570
ZP-677	NS-507		F02 FAO 600
ZP-680	NS-6030		B23 FAO 640
ZP-684	NS-TISA		N43 FAO 690
ZP-704	NS-770		H31 FAO 670
ZP-735	NS-7020		D12 FAO 730
	NS-7016		
	NS-DUNAV		
	NS-5043		

## HIBRIDNI SPECIFIČNIH SVOJSTAVA

<b>ZP-HIBRIDNI</b>	<b>NS HIBRIDNI</b>	<b>PIONEER HIBRIDNI</b>
ZP-74b-beli	NS-645ulj- uljni	P93-beli
ZP-611k kokičar	NS-5016b-beli	
ZP-504su-šećerac	NS-609b-beli	
	NS-620k-kokičar	